

Regionaal **Risicoprofiel**

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Samen sterk voor meer veiligheid!

Regionaal Risicoprofiel
 Veiligheidsregio Hollands Midden
 Datum: 14 december 2018
 Auteurs: Josine Vos-Smit & Merel Makhija,
 afd. Risicoduiding

Inhoud

1 Conclusies en aanbevelingen	3
1.1 Samenvatting	3
1.2 Conclusies	5
1.3 Aanbevelingen	6
2 Inleiding	7
2.1 Waarom een risicoprofiel?	7
2.2 Wat is een risicoprofiel?	7
2.3 Wat levert het risicoprofiel op?	8
2.4 Hoe is het risicoprofiel tot stand gekomen?	8
2.5 Hoe verhoudt het risicoprofiel zich tot de andere planvormen?	9
3 Trends en ontwikkelingen	10
3.1 Beeld van de regio	10
3.2 Trends en ontwikkelingen	11
3.3 Samenhang trends en ontwikkeling en risico's	14
3.4 (Regio)grensoverschrijdende risico's	15
4 Risicobeeld per thema	16
4.1 Natuur & klimaat	17
4.2 Milieu	21
4.3 Continuïteit Vitale Voorzieningen	24
4.4 Gebouwde omgeving	29
4.5 Mobiliteit & Infrastructuur	32
4.6 Gezondheid & Veiligheid	36
4.7 Publieke veiligheid	39
5 Vervolg ontwikkeling risicoprofiel	43
5.1 Conclusies	43
5.2 Ontwikkelopgave	46

1

Conclusies en aanbevelingen

1.1 Samenvatting

Het risicoprofiel geeft inzicht in de veiligheidsrisico's in de regio Hollands Midden. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen en te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke of generieke risico's voor te bereiden. Dit risicoprofiel is het derde risicoprofiel van Veiligheidsregio Hollands Midden.

Het regionaal risicoprofiel omvat een inventarisatie en analyse van de in de veiligheidsregio aanwezige veiligheidsrisico's, inclusief relevante risico's uit omliggende regio's. Om het risicoprofiel op te kunnen stellen is samen met gemeenten, partners, experts en betrokken hulpdiensten themabijeenkomsten georganiseerd. Een overzicht van alle thema's en bijbehorende risico's is terug te vinden in bijlage 1. Voor een gedegen inventarisatie en analyse zijn ook trends en ontwikkelingen beschouwd, die van invloed kunnen zijn op de risico's.

De afbeelding op de volgende pagina geeft een eerste beeld van wat ons kan overkomen.

Natuur & Klimaat

- 1 Overstroming
- 2 Natuurbranden
- 3 Extreme weeromstandigheden
- 4 Aardbevingen
- 4 Plagen en dierziekten

Milieu

- 5 Incidenten met gevaarlijke stoffen

Continuïteit Vitale Voorzieningen

- 6 Verstoring gasvoorziening
- 7 Verstoring elektriciteitsvoorziening
- 8 Verstoring drinkwatervoorziening
- 9 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering
- 10 Verstoring telecommunicatie & ICT
- Verstoring afvalverwerking
- Verstoring voedselvoorziening

Gebouwde omgeving

- 11 Gebouwbranden & instorting

Mobiliteit & Infrastructuur

- 12 Luchtvaartincidenten
- 13 Scheepvaartincidenten
- 14 Wegvervoerincidenten
- 15 Spoorvervoerincidenten

Gezondheid & Veiligheid

- Bedreiging volksgezondheid
- 16 Ziektegolf

Publieke veiligheid

- 17 Verstoring openbare orde
- Extremisme
- Cybercrime

1.2 Conclusies

Om effectief de veiligheid te kunnen borgen is investeren op individuele risico's onvoldoende. Risico's kennen veel samenhang met andere risico's en vragen een integrale aanpak. Door aan te sluiten bij trends en ontwikkelingen en daarin de relatie te leggen met fysieke veiligheid, kunnen nieuwe risico's in een vroegtijdig stadium worden voorkomen en bestaande risico's worden beperkt. Uit het risicoprofiel blijkt dat vier onderwerpen de komende jaren van grote invloed zijn op de risico's.

- Klimaatadaptatie: Het klimaat verandert. Klimaatadaptatie probeert schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten. De komende jaren is het belangrijk dat de veiligheidsregio de vertaling kan gaan maken van klimaatadaptatie naar de gevolgen voor risico- en crisisbeheersing. Vervolgens kan samen met gemeenten en andere partners onderzocht worden hoe de impact hiervan kan worden verkleind. Hiermee heeft de veiligheidsregio in een vroegtijdig stadium invloed op risico's als overstroming, natuurbbrand, ziektegolf en continuïteit.
- Energietransitie: Nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee (bijvoorbeeld buurtbatterijen). En nieuwe risico's vragen nieuwe kennis en kunde. Daarom is het voor de komende jaren belangrijk om kennis en kunde te ontwikkelen om gesprekspartner te blijven binnen dit thema. Hiermee heeft de veiligheidsregio tijdig invloed op risico's als branden in gebouwen, continuïteit van vitale voorzieningen en gevaarlijke stoffen.
- Cybersecurity: Cybercrime is een relatief nieuw risico voor de veiligheidsregio. Dit kan een oorzaak zijn voor een groot aantal andere risico's. Het aantal digitale aanvallen is de laatste jaren toegenomen.

De afhankelijkheid van digitale systemen neemt alsmaar toe. Ook de veiligheidsregio is met steeds meer organisaties en hun systemen verbonden. Uitval van digitale systemen, bijvoorbeeld door een moedwillige aanval of onvoldoende beveiliging, veroorzaakt veel onrust en heeft direct invloed op de kwaliteit van de hulpverlening. Door het nieuwe karakter van dit risico is het van belang dat de veiligheidsregio beter inzicht krijgt in haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden van digitale systemen. Daarbij is het van belang goed te onderzoeken wat de gevolgen kunnen zijn van cybercrime en wat de veiligheidsregio hierin kan betekenen. Verder moeten nieuwe samenwerkingsverbanden worden onderzocht die kunnen ondersteunen in de bestrijding van de gevolgen van cybercrime.

- Continuïteit: We kennen een steeds groter wordende afhankelijkheid van (vitale) infrastructuur zoals ICT-systemen, communicatiemiddelen, elektriciteit en andere technische voorzieningen. Het goed functioneren van deze systemen is voorwaardelijk om de continuïteit van de maatschappij in het algemeen, maar ook die van hulpverleningsdiensten, te kunnen garanderen. Het is belangrijk dat de veiligheidsregio enerzijds investeert in het inzichtelijk krijgen van haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden, die van invloed kunnen zijn op haar eigen bedrijfscontinuïteit. Hierdoor kunnen de hulpverleningsdiensten van de veiligheidsregio bij uitval adequaat blijven optreden. Anderzijds is het belangrijk om ook te investeren op de continuïteit van vitale voorzieningen. Hierbij is het belangrijk om meer bewustwording te creëren bij zowel de interne organisatie als externe partners, om onderlinge afhankelijkheden ook te kunnen duiden.

1.3 Aanbevelingen

Risico's laten zich niet vaststellen. Zeker niet in een vierjaarlijks proces. De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de "beleving" van risico's is aan continue verandering onderhevig. Daarnaast heeft ook deze regio te maken met een veelheid en verscheidenheid van risico's. Bekende risico's en (nog) onbekende risico's. Dit dwingt ons om continu onderbouwde keuzes te maken. We kunnen simpelweg niet alle risico's beheersen. Voor de komende beleidsperiode gelden daarom onderstaande aanbevelingen:

- Blijf investeren in een veerkrachtige, generieke crisisbeheersingsorganisatie. Dit vormt een goede fundering voor het adequaat optreden van de hulpverleningsdiensten.
- Investeer de komende beleidsperiode met name op de onderwerpen klimaatadaptatie, energietransitie, continuïteit en cybercrime, om specifieke risico's uit het risicoprofiel effectief te beïnvloeden.
- De Wvr verplicht het bestuur van de veiligheidsregio's een regionaal beleidsplan en crisisplan op te stellen. Gebruik dit risicoprofiel als input voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio.
- Positioneer het risicoprofiel als instrument om risicogericht werken in de organisatie verder vorm te geven. Hiervoor kan per risico worden aangegeven welke maatregelen, zowel op het gebied van risicobeheersing als crisisbeheersing, ingezet worden.
- Houd het risicoprofiel jaarlijks tegen het licht en scan op actuele ontwikkelingen (en gerealiseerde maatregelen), zodanig dat een dynamisch risicoprofiel ontstaat. Dit kan concreet door risico's jaarlijks samen met onze partners te (her)prioriteren.
- Gebruik dit risicoprofiel voor de doorontwikkeling van VRHM naar een netwerkorganisatie. Dit betekent dat VRHM inzicht en overzicht heeft in risico's, én hierbij de verbinding kan maken met risico- en crisisbeheersing. Hierbij heeft VRHM inzicht in haar positie in de netwerken die horen bij de verschillende risico's, de bijbehorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden, en de aanpak die hierbij past.

2 Inleiding

2.1 Waarom een risicoprofiel?

Een complexe samenleving als de Nederlandse moet adequaat kunnen insprijnen op vele soorten veiligheidsrisico's. Ordeverstoringen, overstromingen, treinongevallen en terrorisme, maar bijvoorbeeld ook infectieziekten en uitval van vitale voorzieningen vormen een continue bedreiging van de vitale belangen van de samenleving. Om deze bedreigingen het hoofd te kunnen bieden, is nauwe samenwerking tussen overheidsinstanties, bedrijfsleven en de burger van belang. Elke regio herbergt risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig kan zijn. Het regionaal risicoprofiel is bedoeld om inzicht in de aanwezige en nieuwe risico's te krijgen. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers.

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is in artikel 15 de verplichting opgenomen om een risicoprofiel van de veiligheidsregio op te stellen. Het nu voor u liggende 'Risicoprofiel Veiligheidsregio Hollands Midden' voldoet aan de wettelijke vereisten.

2.2 Wat is een risicoprofiel?

Het regionaal risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Op basis van de conclusies kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen van gemeenten en regio op elkaar afstemmen. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio.

Dit risicoprofiel is het derde risicoprofiel van Veiligheidsregio Hollands Midden en borduurt inhoudelijk voort op de vorige twee.

2.3 Wat levert het risicoprofiel op?

Het regionaal risicoprofiel is bedoeld om de gemeenten en het bestuur van de veiligheidsregio antwoord te geven op de volgende vragen.

Wat kan ons overkomen?

Alles begint met inzicht in de aanwezige risico's. Welke risicovolle bedrijfsactiviteiten worden binnen de regio uitgevoerd? Welke infrastructuur loopt over het grondgebied? Welke soorten natuurrampen kunnen ons overkomen? Welke kwetsbare gebouwen en nutsvoorzieningen kunnen getroffen worden? Hiervoor wordt als eerste stap van het risicoprofiel voor elk van de gedefinieerde risico's (zie bijlage 1) een risico-inventarisatie uitgevoerd. Omdat risico's zich niet aan regiogrenzen houden, wordt deze inventarisatie bovenregionaal afgestemd.

Hoe erg is dat?

Vervolgstap is om te beoordelen hoe ernstig de risico's zijn. Daarvoor is een risicoanalyse uitgewerkt. In deze risicoanalyse worden de risico's geanalyseerd op mogelijke oorzaken en gevolgen, de waarschijnlijkheid (kans) dat zich een ramp of crisis voordoet en de impact (effect) die het kan hebben op de vitale belangen van de samenleving, het bijbehorende netwerk en de genomen risico- en crisisbeheersingsmaatregelen (zie bijlage 2).

Wat (gaan) we eraan doen?

Op basis van de risicoanalyse besluit het bestuur van de veiligheidsregio welke risico's extra inspanningen vragen. Voor een deel van de risico's kan een generieke aanpak volstaan. Sommige specifieke risico's vragen mogelijk een specifieke aanpak, hiervoor wordt een aparte analyse gemaakt. De uitkomst daarvan wordt opgenomen in het beleidsplan. Als reeds het maximale is gedaan om een risico te voorkomen, te beperken en te kunnen bestrijden, dan blijven alleen nog acceptatie van het risico en risicocommunicatie over.

2.4 Hoe is het risicoprofiel tot stand gekomen?

VRHM is in 2018 gestart met de ontwikkeling van het derde regionaal risicoprofiel. Dit risicoprofiel is opgesteld in opdracht van de Veiligheidsdirectie van VRHM. De Veiligheidsdirectie fungeert als stuurgroep. De projectleiding voor de totstandkoming van het regionaal risicoprofiel is belegd bij de afdeling Risicoduiding van de Directie Risico- en Crisisbeheersing van VRHM. Het opstellen van het risicoprofiel is begeleid door een projectteam. Zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de tussen- en eindproducten en voor de organisatie van bijeenkomsten.

In augustus en september zijn zeven themabijeenkomsten georganiseerd, hier zijn gesprekken gevoerd met experts voor het opstellen van de risico-inventarisatie en de risicoanalyse. De themabijeenkomsten zijn samengesteld uit diverse partners om ideeën te bespreken en te toetsen. In tegenstelling tot voorgaande risicoprofielen is ditmaal ook aandacht geweest voor de risicobeleving onder bewoners en in hoeverre deze overeenkomt met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Daarnaast is aandacht besteed aan risico- en crisisbeheersingsmaatregelen en de rol van VRHM in deze netwerken. Vertegenwoordigers van brandweer, politie, GHOR, gemeenten, defensie, omgevingsdiensten, waterschappen, netbeheerders, drinkwaterbedrijven, provincie, etc. hebben deelgenomen aan de themabijeenkomsten.

Dit risicoprofiel borduurt voort op de eerdere twee profielen. In tegenstelling tot de voorgaande twee profielen wordt ditmaal ook aandacht besteed aan de risicobeleving onder bewoners en in hoeverre deze overeenkomt met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Verder is in gekeken naar ontwikkelingen die van invloed zijn op de samenleving en op risico's. Tot slot is ditmaal per thema een risicodiagram opgesteld. Op deze manier is een passende bandbreedte aangegeven bij de duiding van het risico in het diagram.

Het concept risicoprofiel is op 7 februari 2019 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en vrijgegeven voor consultatie van de gemeenteraden. Na de consultatie is het risicoprofiel ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur op XXX.

2.5 Hoe verhoudt het risicoprofiel zich tot de andere planvormen?

Dit risicoprofiel vormt de opstap voor het regionaal beleidsplan waarin onder andere beleidskeuzes ten aanzien van de prioritering voor multidisciplinaire voorbereidingen worden bepaald. Dit omvat zowel maatregelen op organisatorisch niveau als praktische voorbereidingen op scenario's. De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft daarnaast ook een regionaal crisisplan (organisatiestructuur voor de operationele aansturing). Tussen deze twee planfiguren en het regionaal risicoprofiel zit een duidelijke relatie. Het risicoprofiel vormt input voor beide plannen en andersom kunnen ontwikkelingen t.a.v. beleidsplan en crisisplan van invloed zijn op het risicoprofiel.

Ook op nationaal niveau heeft de Nederlandse overheid behoefte aan een overzicht van en inzicht in de risico's van verschillende rampen, dreigingen en crisis. De Rijksoverheid brengt daarom eens per vier jaar een Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uit. Het is vanzelfsprekend dat in het NVP andere typen dreigingen en risico's opgenomen zijn, dan in het RRP. De gedachte is immers dat het Rijk vanuit een nationaal perspectief naar dreigingen kijkt en dat veiligheidsregio's vanuit een lokaal/regionaal perspectief naar de dreigingen kijken.¹ Sommige risico's uit het NVP kennen echter een overlap met het regionale niveau. Daarom is bij het opstellen van het Regionaal Risicoprofiel van Veiligheidsregio Hollands Midden gebruik gemaakt van het NVP.

¹ Bron: Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *Risico's in samenhang. Een verkennende situatie naar de aansluiting tussen regio's en Rijk*. Arnhem: IFV.

3 Trends en ontwikkelingen

3.1 Beeld van de regio

Het werkgebied van de Veiligheidsregio Hollands Midden strekt zich uit van de noordelijke rand van Zuid-Holland, de Bollenstreek tot en met de Krimpenerwaard en telt ruim 780.000 inwoners. Veiligheidsregio Hollands Midden bestaat uit 18 gemeenten en beslaat 831 km².

De regio beslaat en kent een grote diversiteit in zowel mate van verstedelijking als in landelijke kenmerken. Er zijn stedelijke en plattelandsgebieden, met snelwegen, spoor- en waterwegen, zee en strand, weilanden, rivieren en plassen gebied. Bio-industrie en bollenteelt kenmerken de regio. In het noorden van de regio vindt veel bollenteelt plaats, en in het midden van de regio veel plantenteelt. In de landelijke gebieden is veel tuinbouw en veeteelt. Daarnaast bevinden zich in de regio diverse gemeenten die beschikken over historische binnensteden.

De regio kent een groot aantal lagergelegen gebieden, waarvan Zuidplas met zeven meter onder Normaal

Amsterdams Peil (NAP) het laagst gelegen gebied is. De vele dijken en gemalen in het gebied bieden bescherming tegen wateroverlast. Op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen kent de regio als aandachtspunten de autosnelwegen A4, A44, A12 en A20, de N11 en het spoor met vervoer tussen Europoort, Amsterdam en Duitsland. De hogesnelheidslijn (HSL) met uitsluitend personenvervoer gaat door het grondgebied van de regio. Daarnaast is er veel luchtverkeer met nabijgelegen luchthavens Rotterdam-The Hague Airport en Schiphol.

De regio grenst aan 6 andere veiligheidsregio's, waarbij het in ingeklemd tussen vier grote steden (Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag). Incidenten in de omliggende regio's kunnen hierdoor gemakkelijk uitstraling hebben in Hollands Midden.

3.2 Trends en ontwikkelingen

De maatschappij verandert continu. Denk aan demografische veranderingen, de economische situatie, terugtrekkende overheid, klimaatadaptatie, energietransitie, etc. In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwikkelingen beknopt benoemd, waarbij de relatie wordt gelegd met de verschillende risico's.

3.2.1 Mondiale klimaatverandering

De wereldwijde klimaatverandering geeft extreme weersomstandigheden als gevolg. Ook in Nederland. Het KNMI geeft aan dat hittegolven frequenter en extremer worden, dat het waarschijnlijk is dat er meer zware neerslag zal vallen en dat perioden van droogte toenemen. Klimaatverandering verhoogt het risico op natuurrampen (overstromingen, extreem weer, natuurbranden), grootschalige ziektegolven (andere organismen) en verstoring van vitale infrastructuur. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan. Klimaatadaptatie probeert schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.

3.2.2 Toenemende druk op continuïteit

We zijn in onze samenleving steeds afhankelijker geworden van (vitale) infrastructuur zoals ICT-systemen, communicatiemiddelen, elektriciteit en andere technische voorzieningen. Hier zijn we ons steeds bewuster van geworden. De maatschappij en dus ook de hulpdiensten staan voor een steeds grotere uitdaging om de continuïteit hiervan te borgen. Het goed functioneren van deze systemen is voorwaardelijk om de continuïteit van de maatschappij in het algemeen, maar ook die van hulpverleningsdiensten te kunnen garanderen. Ook een griep пандemie kan de continuïteit ernstig verstoren. In de samenleving, maar ook omdat personeel van VRHM of haar partners getroffen wordt.

3.2.3 Energietransitie

De energietransitie gaat over de overgang van stroom uit fossiele brandstoffen zoals gas en steenkolen naar volledig groene energie. Duurzame (groene) energie kennen we nu al vanuit zon, wind, biomassa en water. Het doel van de transitie is om een geheel duurzame energievoorziening te hebben in Nederland in 2050, die dan voor 100% bestaat uit groene energie.

De energietransitie betekent ook een verschuiving in risico's. Risico's van fossiele brandstoffen zullen afnemen, maar buurtbatterijen, zonnepanelen en windmolens brengen nieuwe risico's met zich mee. Het groeiende aandeel groene stroom zorgt ervoor dat fluctuaties in het net toenemen, waardoor het moeilijker wordt de netbalans te handhaven. Werkzaamheden zoals grondroeringen om de transitie te faciliteren vergroten de kans op uitval (gaslekkages, stroomuitval, etc.).

3.2.4 Van “verzorgingsstaat” naar “participatie samenleving”

De overheid trekt zich op een aantal zorgtaken terug, dit terwijl we landelijk (en zeker ook regionaal) te maken hebben met een vergrijzingsgolf. Van mensen wordt verwacht dat ze langer zelfstandig thuis wonen. Daarbij zien we een toename van incidenten waarbij personen met verward gedrag een verstoring voor de openbare orde veroorzaken. Ook van bedrijven wordt steeds meer verwacht dat ze hun eigen verantwoordelijkheid nemen. De Veiligheidsregio en haar partners spelen hier op in door beleidsaccenten te verleggen van bestrijden naar voorkomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het programma Brandveilig leven (meer verantwoordelijkheid bij burgers en andere actoren zoals woningcorporaties, bedrijventerreinen, etc.).

3.2.5 Veranderend omgevingsrecht

Met de Omgevingswet treedt de overheid verder terug. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt gezocht naar een balans tussen het enerzijds benutten en het anderzijds beschermen van de fysieke leefomgeving. Veiligheid en gezondheid zijn daarbij benoemd als zaken die in de fysieke leefomgeving bereikt en in stand gehouden moeten worden. Voor de veiligheidsregio betekent dit dat er een andere manier van werken en denken en adviseren nodig is als gevolg van het veranderende omgevingsrecht. De veiligheidsregio wordt eerder in het proces (o.a. omgevingsvisie, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen) betrokken en veiligheid wordt op een andere manier meegenomen in het proces.

3.2.6 Moedwillige verstoring van de maatschappij

Meer dan eens wordt de samenleving geconfronteerd met zorgelijke spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen. Mede door deze polarisatie is een mondiale trend waarneembaar waarbij bepaalde groepen of eenlingen in de maatschappij moedwillig de maatschappij willen ontwrichten. Dit geldt ook in Nederland. Hierbij kan gedacht worden aan terroristische groeperingen die bepaalde ideologieën nastreven of potentieel gevaarlijke eenlingen zoals terugkerende jihadisten. Maar ook groepen in de maatschappij die de rechtsorde niet respecteren, zoals de Outlaw Motor Gangs. En groepen mensen, met name jongeren die in de publieke omgeving extreem gedrag vertonen tegen onder andere hulpverleners.

3.2.7 Cybersecurity

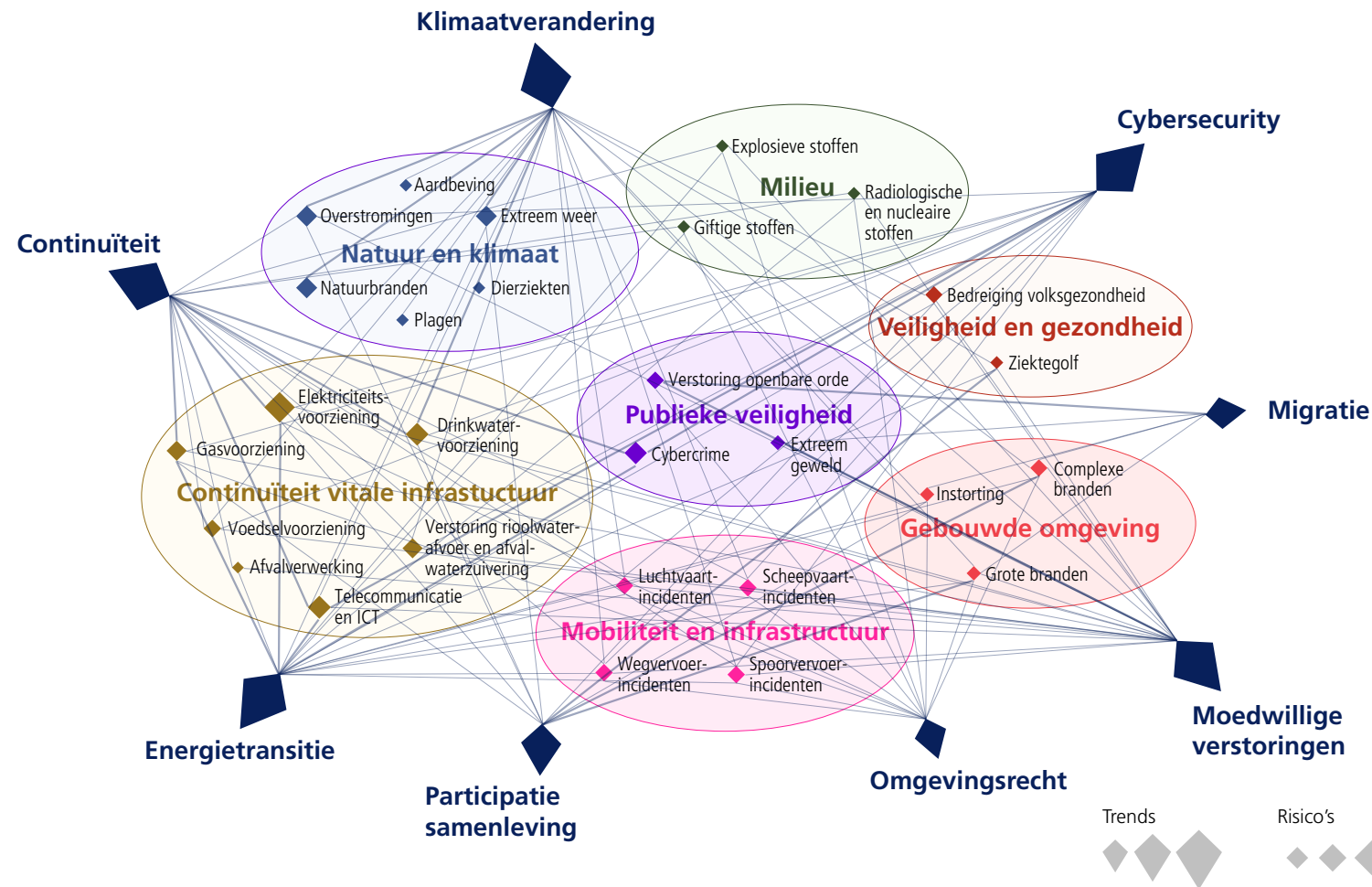
Dankzij onze uitstekende digitale infrastructuur heeft Nederland zich ontwikkeld tot één van de meest ICT-intensieve economieën van Europa. Door de steeds toenemende maatschappelijke afhankelijkheid van digitale systemen kunnen cyberdreigingen grote gevolgen hebben. Door de grote complexiteit zijn cyberaanvallen onzeker in aard, omvang en waarschijnlijkheid. Daarbij bestaat onzekerheid over eventuele vervolgaanvallen en kan veel onrust ontstaan. Het aantal digitale aanvallen is de laatste jaren toegenomen. Aantasting van de cybersecurity kan leiden tot uitval van vitale infrastructuur (nutsvoorzieningen, telecommunicatie, openbaar vervoer, ziekenhuizen) en daarmee van een groot deel van het maatschappelijk leven. Een cybercrisis kan ook de hulpdiensten treffen waardoor de hulpverlening niet op gang komt. Ook alarmerings- en communicatiemiddelen zoals het sirenenetwerk en NL Alert kunnen doelwit zijn.

3.2.8 Migratie

Nederland, en ook Veiligheidsregio Hollands Midden, kenmerkt zich door een sterk multiculturele samenstelling. Enerzijds is dit het gevolg van groepen migranten, die zich permanent in de regio hebben gevestigd. Anderzijds is er een grote groep buitenlanders die zich tijdelijk (enkele maanden tot jaren) in de regio vestigen vanwege hun werk bij een internationale instelling of seizoensarbeid (arbeidsmigranten). Afgelopen jaren is deze ontwikkeling versterkt door opvang van vluchtelingen uit crisisgebieden in het Midden Oosten en Noord Afrika.

3.3 Samenhang trends en ontwikkeling en risico's

In onderstaande afbeelding is schematisch weergegeven op welke risico's de verschillende trends en ontwikkelingen van invloed zijn. Dikkere lijnen geven een zwaardere invloed aan, grotere ruitjes geven aan dat er meer relaties zijn. De verwevenheid van de verschillende trends en ontwikkelingen met de risico's wordt hier inzichtelijk gemaakt.

3.4 (Regio)grensoverschrijdende risico's

Grensoverschrijdende risico's zijn gedefinieerd als: 'Risico's waarvan de effecten, wanneer het risico zich voordoet, uitstrekken over het grondgebied van de aangrenzende regio'.² Dergelijke risico's worden meegenomen in de regionale risicoprofielen. Hierbij geldt een haal- en brengplicht. Mogelijke rampen en crises met een voorzienbaar effect over de grens vanuit een omliggende veiligheidsregio op Hollands Midden moeten worden meegenomen in de inventarisatie (haalplicht). Rampen en crises met een effect vanuit Hollands Midden over de grens van de veiligheidsregio moeten kenbaar worden gemaakt aan de desbetreffende buurregio's (brengplicht).

Veiligheidsregio Hollands Midden wordt omringd door 6 andere veiligheidsregio's: Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Utrecht, Zuid-Holland Zuid, Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden. Aan de westzijde van de regio bevindt zich de Noordzee, een gebied dat ook risico's omvat voor Hollands Midden. Eén van de risico's die vanuit Hollands Midden kan uitstralen naar omliggende regio's zijn snelwegen. Het vastlopen van deze wegen (bijvoorbeeld de A4 of de A12) evenals vastlopen van spoorlijnen door ongelukken of andere incidenten heeft direct effect op de doorstroming op weg- en spoorvervoer in aangrenzende regio's. Ook bij de uitval van vitale objecten, incidenten met giftige stoffen, overstromingen, natuurbranden waarvan de oorzaak in de Veiligheidsregio Hollands Midden ligt zijn effecten mogelijk te verwachten voor aangrenzende regio's.

Vanuit de omliggende regio's zijn er risico's met een mogelijk effect binnen de Veiligheidsregio Hollands Midden. Hierbij valt te denken aan luchtvaartongevallen (Schiphol/Rotterdam The Hague Airport), natuurbrand (Veiligheidsregio's Haaglanden en Kennemerland), toxische wolk (onder andere Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond), uitval meldkamer (Veiligheidsregio Haaglanden), nucleair incident (Veiligheidsregio Haaglanden en Zeeland), verstoring spoor en wegeninfrastructuur, overstroming en uitval van vitale objecten (bijvoorbeeld het 380kV-station van TenneT in Dordrecht – Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid). Tot slot kunnen zich ook incidenten voordoen op zee, die effect hebben op Hollands Midden. Hierbij valt te denken aan het verlies van lading bij transport van gevaarlijke stoffen per schip of een (passagiers) schip in nood voor de kust. Deze risico's worden meegenomen in de risicoanalyse van dit risicoprofiel.

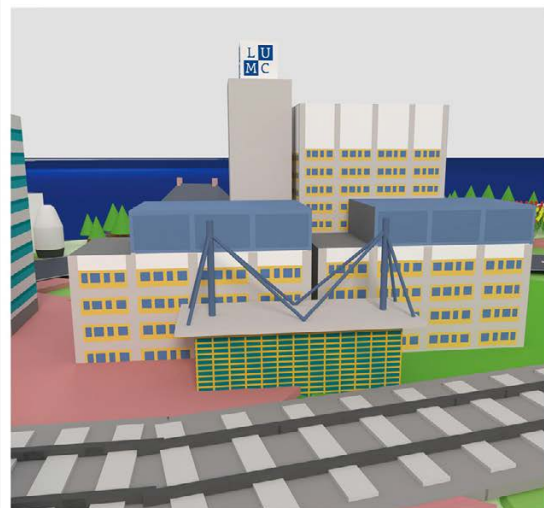

2 Bron: NVBR (2009) *Handreiking regionaal risicoprofiel*

4 Risicobeeld per thema

In dit hoofdstuk worden per thema de risico's besproken. In bijlage 1 is een overzicht te vinden van alle thema's en de bijbehorende risico's. De beschrijving kent per thema een vaste opbouw. Allereerst worden de belangrijkste conclusies gedeeld, gevolgd door het risicodiagram per thema. Vervolgens worden de algemene bevindingen per risico kort weergegeven. Een uitgebreide analyse per risico is te vinden in bijlage 2.

In de diagrammen zijn verschillende vormen terug te vinden. Risico's laten zich immers niet exact vaststellen en zijn niet te duiden als vaststaande stip op het risicodiagram. Voor veel risico's kan wel worden aangegeven binnen welke bandbreedte deze zich waarschijnlijk zullen manifesteren. Een aantal risico's kent echter een dermate diversiteit in verschijningsvormen en afhankelijkheden, dat deze zeer grillig zijn. Daarom zijn deze risico's weergegeven als abstracte vorm, zoals extreem weer.

4.1 Natuur en klimaat

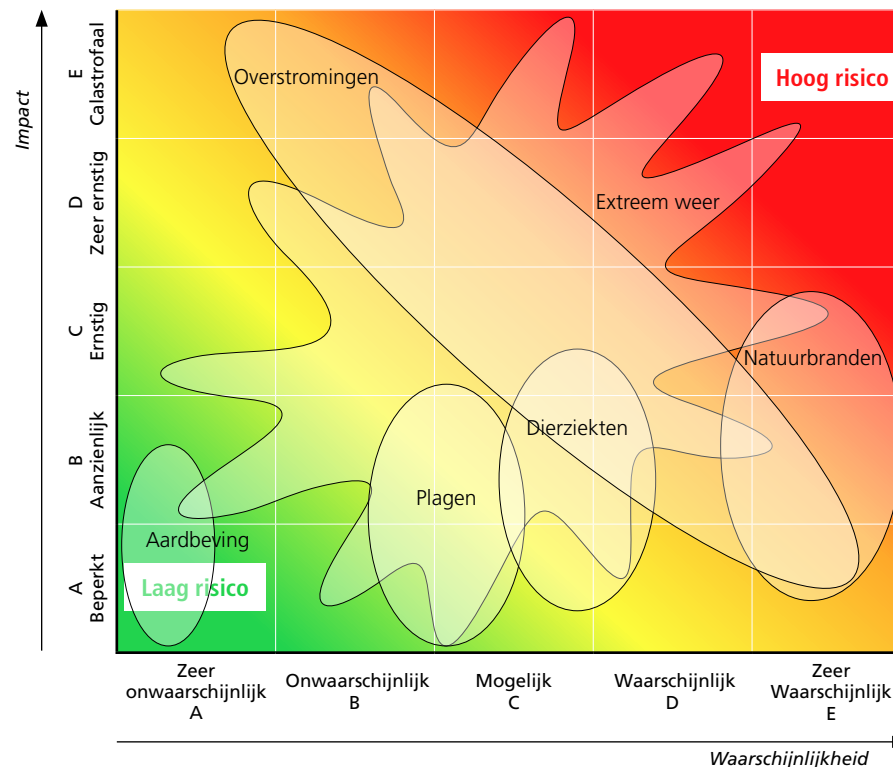

4.1.1. Conclusie

Binnen het thema natuur en klimaat is een toename van de risico's te zien door de klimaatverandering. Niet alleen de waarschijnlijkheid van de risico's neemt toe, maar ook de impact ervan. De afgelopen jaren is door de veiligheidsregio veel geïnvesteerd in hoogwaterpreparatie en duinbranden. Voor de komende periode is het van belang deze activiteiten voort te zetten. Specifiek voor natuurbrand dienen de inspanningen verbreed te worden van duinbranden naar natuurbranden.

VRHM kan zich op het gebied van klimaatadaptatie ontwikkelen tot een belangrijke partner, door de vertaling te maken van klimaatadaptatie naar de gevolgen voor de fysieke veiligheid. Hierdoor kunnen zowel bestaande als nieuwe risico's in een vroegtijdig stadium worden voorkomen of beperkt.

4.1.2. Risicodiagram

4.1.3 Algemene bevindingen

Overstromingen

Veranderingen van het klimaat, stijging van de zeespiegel en bodemdaling stellen nieuwe eisen aan de waterhuishouding in het gebied van Hollands Midden. Het watersysteem is kwetsbaar doordat het afhankelijk is van technische maatregelen en weinig rekening houdt met veranderende natuurlijke omstandigheden. Vanwege een hoge bevolkingsdichtheid én de veelal lage ligging van de regio zijn de overstromingsrisico's een groot thema in de regio. Daarbij is het waarschijnlijk dat de gevolgen van overstromingen nieuwe risico's veroorzaken, zoals uitval van vitale voorzieningen, verkeersincidenten, etc.

VRHM valt binnen twee dijkringen, Dijkkring 14 en Dijkkring 15. Dijkkring 44 ligt naast VRHM, waardoor de gevolgen van een mogelijke overstroming binnen deze dijkkring direct merkbaar zijn in Hollands Midden.³ Daarnaast zijn er veel regionale keringen. De faalkans van een regionale kering is groter dan bij een dijkkring, maar de gevolgen hiervan bestrijken een kleiner gebied. Dit verklaart de diagonale positionering van dit risico in het risicodiagram.

Met het Programma Waterveiligheid is VRHM onder andere aangesloten bij het project 'Wave 2020'. Hierin wordt in samenwerking met Hoogheemraadschap Rijnland aandacht besteed aan de risico's rondom overstromingen en wordt nagedacht over risico- en crisisbeheersingsmaatregelen. Veel kennis en informatie over dit risico wordt gedeeld binnen het netwerk van VRHM. Dit moet in de toekomst blijven gebeuren.

Extreme weersomstandigheden

- Onder extreem weer valt:
- Extreme koude, sneeuw of ijzel
- Extreme hitte en smog
- Extreme droogte
- Extreme windhozen en zware storm
- Extreme neerslag

Extreme weersomstandigheden komen in Nederland steeds meer voor en naar verwachting blijft dit de komende decennia een trend.⁴ Extreme weersomstandigheden kunnen grote maatschappelijke effecten hebben. Hierbij kan worden gedacht aan overstromingen, uitval van nutsvoorzieningen en grote verkeersongevallen. De effecten kunnen erg variëren en zijn moeilijk te voorspellen, dit verklaart de grillige en grote vorm in het risicodiagram. Voor de toekomst is het dus van belang om de klimaatverandering goed in de gaten te houden en verbindingen te leggen tussen de effecten die extreem weer op andere risico's kan hebben (zoals bodemdaling).

Natuurbranden

Hollands Midden kent diverse gebieden waar een natuurbrand kan plaatsvinden, zoals de duinen, het Bentwoud, de Reeuwijkse plassen, etc. Een natuurbrand kan snel uit de hand lopen want deze zijn grillig en moeilijk te bestrijden. Met de Risico-index Natuurbranden is duiding gegeven aan de kans op het ontstaan van een (onbeheersbare) natuurbrand.

³ Bron: Ter Horst, W.L.A. (2012) *Veiligheid Nederland in Kaart 2*. Rijkswaterstaat Waterdienst

⁴ Bron: Klein Tank, A., Beersma, J., Bessembinder, J., Van den Hurk, B., & Lenderink, G. (2015). *KNMI'14: klimaatscenario's voor Nederland (herziene uitgave 2015)*. KNMI.

Het grootste gevaar voor mensen is dat ze door vuur ingesloten raken en niet meer weg kunnen komen. Een grootschalige en georganiseerde evacuatie is een bijna onhaalbare opgave door de relatief korte tijd die er is om te evacueren. Het is daarom belangrijk om vooral te investeren in risico- en crisiscommunicatie waarmee de zelfredzaamheid van de bevolking wordt vergroot. Daarnaast moet VRHM beter in contact komen met gebiedsbeheerders (en mogelijk ook campings en andere recreatiepartners) voor informatie-uitwisseling en samenwerking. De kans op natuurbranden is vrij groot, alleen kan de ernst ervan nog variëren, dit is weergegeven met een langwerpige ovale vorm in het risicodiagram.

Aardbeving

Voor VRHM blijkt de impact van aardbevingen zeer beperkt te zijn. Indien een aardbeving plaatsvindt zal de schade niet merkbaar ofwel zeer licht zijn.⁵ Dit valt binnen de reguliere hulpverleningscapaciteit op te lossen. (Lichte) aardbevingen kunnen ook ontstaan door warmteboringen, momenteel zijn er nog geen aanwijzingen dat warmteboringen in Hollands Midden plaats gaan vinden.

Plagen (ongedierte)

Dieren, zoals de tijgermug en boktor, of planten, zoals de ambrosia, kunnen de gezondheid van mensen⁶, dieren of planten in gevaar brengen. Nederland is een belangrijk exportland voor de handel in planten.

⁵ Bron: Ministerie van volksgezondheid en welzijn (2014), *de intensiteitsschaal van Mercalli*, Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI).

⁶ Dierziekten overdraagbaar op mens wordt behandeld bij het thema Gezondheid en veiligheid, bedreiging volksgezondheid.;

Ontvangende landen willen gevrijwaard blijven van nieuwe ziekten en plagen. Daarom zijn internationale afspraken gemaakt over het monitoren van ziekten en plagen en het afgeven van certificaten die bevestigen dat de geïmporteerde planten aan de eisen van het ontvangende land voldoen. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LN&V) is verantwoordelijk voor de risicobeoordeling en de implementatie van overheidsmaatregelen op het gebied van plagen.

In de regio vindt veel teelt van sierplanten plaats, ook van geïmporteerde soorten waarmee invasieve exoten kunnen worden geïntroduceerd. Dit geeft Hollands Midden een hoger risico op plagen dan landelijk gemiddeld.

Dierziekten

Hollands Midden kenmerkt zich naast de stedelijke gebieden, ook door grote landelijke gebieden. Hier bevinden zich bedrijven die mogelijk met dierziekten te maken kunnen krijgen. Denk hierbij aan grote veeteeltbedrijven, zoals varkenshouderijen, pluimveehouderijen, maar ook Vogelpark Avifauna en het Leiden Bio Science Park. Wanneer deze risico's uitmonden in een crisis, kunnen landelijke richtlijnen en procedures gevolgd worden van de Rijksoverheid of van de NVWA⁷. Daarnaast is het voor VRHM belangrijk om de getroffen gebieden te ondersteunen in hun crisiscommunicatie en bereikbaarheid (verkeerseffecten).

⁷ Bron: Website Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit: www.nvwa.nl

4.2 Milieu

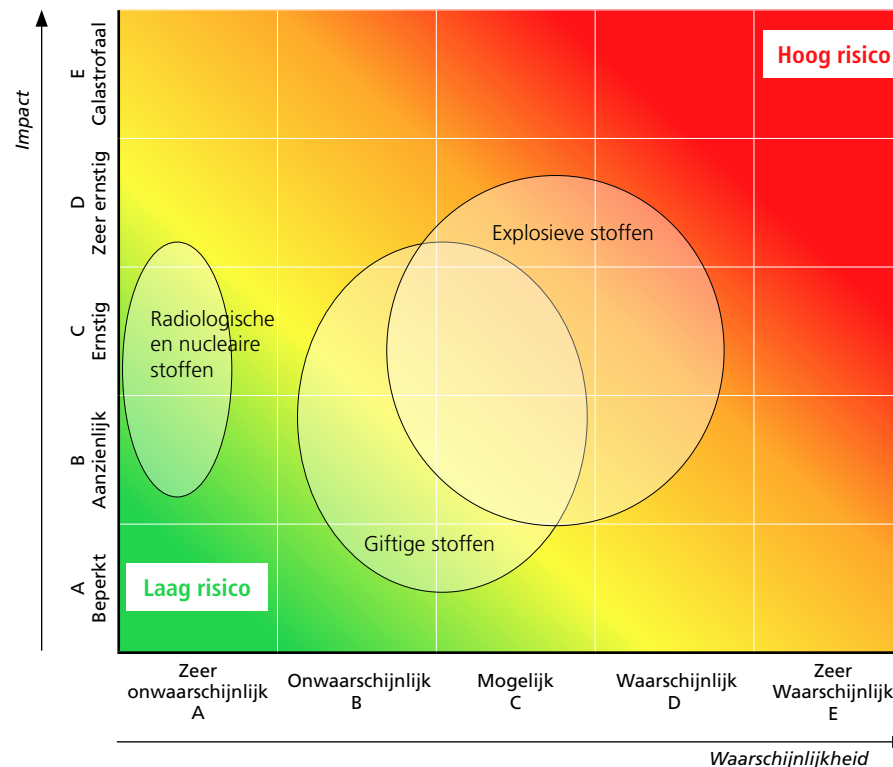

4.2.1 Conclusie

Binnen het thema milieu is de veiligheidsregio een belangrijke adviseur van het bevoegd gezag voor de vergunningverlening en de vertaling naar risico- en crisisbeheersing. Het is belangrijk om kennis en kunde op peil te houden om deze adviseursrol te kunnen vervullen. Kennis van nieuwe technologische ontwikkelingen vanuit de energietransitie en hierbij de vertaling kunnen maken naar de gevolgen voor de fysieke leefomgeving is essentieel.

Verder is het voor de komende jaren belangrijk dat er binnen het netwerk actieve kennisdeling plaatsvindt, zodat alle partners over dezelfde informatie beschikken. Dit is onder andere belangrijk voor het creëren van eenduidig en volledig overzicht van alle gevaarlijke stoffen die opgeslagen zijn in Hollands Midden of getransporteerd worden door de regio. Een belangrijk onderdeel hiervan is het in beeld houden van (Brzo-)bedrijven⁸ in de regio.

4.2.2 Risicodiagram

⁸ Besluit Risico's Zware Ongevallen

Algemene bevindingen

Incidenten met brandbare/explosieve stoffen

Op het gebied van brandbare en explosieve stoffen vinden continu ontwikkelingen plaats, waardoor nieuwe risico's blijven ontstaan. De afstand waarover effecten kunnen ontstaan voor personen, gebouwen of milieu is bij brandbare/explosieve stoffen afhankelijk van de vrijgekomen stof en hittestraling. Incidenten met brandbare/explosieve stoffen kunnen verschillende soorten branden als gevolg hebben die niet allemaal op dezelfde (reguliere) wijze geblust kunnen worden. De impact is afhankelijk van de omgeving waarin de stof vrijkomt. Bij transport van gevaarlijke stoffen (over weg, water, spoor en door buisleidingen) kan dit erg variëren, de grote bandbreedte in het risicodiagram maakt dit zichtbaar. Daarbij zijn er ook veel ontwikkelingen die nieuwe risico's met zich meebrengen, bijvoorbeeld nieuwe brandstoffen zoals LNG, CNG en elektrische auto's.

Incidenten met giftige stoffen

Giftige stoffen kunnen vrijkomen of het gevolg zijn van een brand waarbij giftige verbrandingsproducten vrijkomen. De stof kan makkelijk verspreiden over een groot gebied afhankelijk van windkracht en windsnelheid. Vervolgens kunnen de stoffen terecht komen in de leefomgeving. Daarnaast lijken steeds vaker dumpingen van giftige afvalstoffen voor te komen, de onzekerheden die hierbij komen kijken brengen risico's met zich mee. Hierdoor is er in het risicodiagram sprake van een grote bandbreedte.

Er lijkt een trend waarneembaar dat bedrijven bewust sturen op normen, zodat zij zich aan minder regels hoeven te houden. Deze categorie bedrijven, die bijvoorbeeld net niet onder het Brzo vallen, kunnen daardoor een groter risico vormen. Door intensieve samenwerking met onder andere de omgevingsdiensten, kunnen dit soort risico's inzichtelijk worden gemaakt.

Radiologische & nucleaire incidenten

Kernongevallen vallen onder specifieke regelgeving, de kernenergiewet. In deze wet wordt een onderscheid gemaakt tussen categorie A-objecten en categorie B-objecten. Onder A-objecten vallen de in werking zijnde kerncentrales in en nabij Nederland, onderzoeksreactoren, satellieten, schepen die gebruik maken van kernenergie en kernwapens. Onder B-objecten vallen alle andere objecten waar sprake is van radioactieve stoffen. In Hollands Midden bevinden zich geen A-objecten. B-objecten zijn wel aanwezig in de regio, zoals ziekenhuizen, laboratoria en transporten van radioactief materiaal. Door de diversiteit aan B-objecten blijken deze nog niet allemaal even scherp op het netvlies van VRHM en haar partners te staan. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) kan meer betrokken worden in het netwerk, vanwege de grote mate van kennis waarover zij beschikken.

4.3 Continuïteit Vitale Voorzieningen

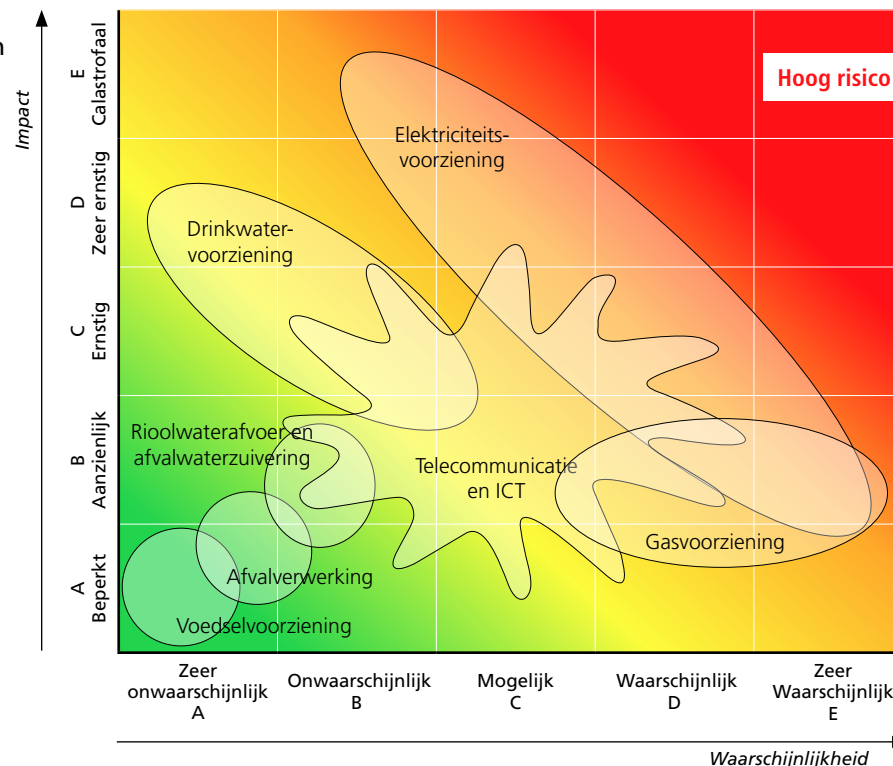

4.3.1 Conclusie

Binnen het thema continuïteit van vitale voorzieningen spelen veel ontwikkelingen die de komende jaren een rol gaan spelen voor de veiligheidsregio. Zo is klimaatverandering (droogte) bijvoorbeeld van invloed op de beschikbaarheid van het drinkwater. En door de energietransitie wordt de komende jaren een toename van het aantal grondroeringen verwacht, dit zorgt voor een verhoogde kans op stroom- en gasuitval. We kennen een steeds groter wordende afhankelijkheid van (vitale) infrastructuur zoals ICT-systemen, communicatiemiddelen, elektriciteit en andere technische voorzieningen. Het goed functioneren van deze systemen is voorwaardelijk om de continuïteit van de maatschappij in het algemeen, maar ook die van hulpverleningsdiensten te kunnen blijven garanderen.

De veiligheidsregio is niet verantwoordelijk voor de voorziening van de vitale infrastructuur. Bij uitval is er echter wel een coördinerende rol voor de veiligheidsregio weggelegd om de gevolgen proberen te beheersen. Daarom is het voor de komende jaren van belang dat we intensief samenwerken met de betrokken partners, zodat in geval van een verstoring adequaat kan worden samengewerkt. Daarbij is het van groot belang dat de veiligheidsregio inzicht heeft in haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden die van invloed kunnen zijn op de continuïteit van het adequaat optreden van hulpverleningsdiensten.

4.3.1 Risicodiagram

4.3.3 Algemene bevindingen

Verstoring elektriciteitsvoorziening

Landelijke uitvallen van de elektriciteitsvoorzieningen kunnen relatief goed opgevangen worden door de inrichting van het netwerk. Op lokaal niveau vormen overbelasting, veroudering en graafwerkzaamheden de meest voorkomende oorzaken van een stroomstoring. In 2017 was de jaarlijkse uitvalduur in minuten 24,4 gemiddeld per burger en het gemiddeld aantal getroffen personen is 115 per onderbreking⁹. Naast het beheer van het net, bewaakt TenneT de betrouwbaarheid en continuïteit van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. Stedin en Liander zijn in Hollands Midden verantwoordelijk voor het regionale elektriciteitsnetwerk.

In het kader van de klimaatadaptatie groeit het aandeel groene stroom. Aangezien hierdoor de kans op fluctuaties toeneemt, kan het moeilijker worden om de netbalans te handhaven. Daardoor wordt in de toekomst de kans op stroomuitval groter. Vanwege de energietransitie wordt bovendien een toenemend aantal grondwerkzaamheden verwacht. De ontwikkelingen met betrekking tot klimaatadaptatie en energietransitie moeten daarom nauwlettend in de gaten worden gehouden. VRHM kan dit doen door nauw samen te werken met partners en met elkaar te communiceren over mogelijke risico- en crisisbeheersingsmaatregelen.

Ook de hulpverleningsdiensten zijn in grote mate afhankelijk van elektriciteit en de voorzieningen die hiermee in stand worden gehouden. Bij uitval van elektriciteit is het waarschijnlijk dat ook andere voorzieningen uitvallen, zoals telecommunicatie en ICT, verkeerslichten, verwarmingsinstallaties, etc. Inzicht in de gevolgen van stroomuitval voor de hulpverleningsdiensten is van belang om de continuïteit van de eigen organisatie te kunnen waarborgen. De keteneffecten die een uitval van elektriciteitsvoorziening teweeg kan brengen, kunnen zorgen voor een catastrofale impact. Echter is de kans op een lokale en kleine verstoring veel reëler. Dit is terug te zien in de diagonale vorm in het risicodiagram.

⁹ Bron: Netbeheer Nederland (2017) *Kerncijfers energie* (<http://energiecijfers.info>)

Verstoring gasvoorziening

De Nederlandse gasinfrastructuur is onder te verdelen in het landelijk gastransportnet en een groot aantal lokale distributienetten. Het gastransportnet wordt beheerd door Gastransport Services, onderdeel van de Nederlandse GasUnie, de distributienetten vallen in Hollands Midden onder toezicht en beheer van Stedin en Liander. De gasvoorziening is voor een groot gedeelte onafhankelijk van elektriciteit. De controle van het systeem is echter wel afhankelijk van elektriciteit, dus er bestaat een verbinding tussen deze twee vitale voorzieningen. Gevolgen van verstoringen in de gasvoorziening hebben betrekking op verwarmingsinstallaties. Risicogroepen, zoals verminderd zelfredzamen, kunnen hier het meeste gevaar van ondervinden. Daarnaast kunnen explosies of branden ontstaan door vrijgekomen gas.

Vanwege de opbouw van de gasdistributienetten leiden storingen maar zelden tot onderbrekingen van de levering. De meest voorkomende oorzaak van een storing is het uitvoeren van grondwerkzaamheden waarbij leidingen beschadigd raken. Met het oog op de energietransitie wordt verwacht dat het aantal werkzaamheden toe zal nemen en daarmee de kans op verstoringen van de gasvoorziening groter wordt. Samenwerking en communicatie met partners is van groot belang bij het monitoren van deze ontwikkeling.

Verstoring drinkwatervoorziening

In Hollands Midden zijn drinkwaterbedrijven Dunea, Oasen en PWN verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening. Verstoring van de drinkwatervoorziening kan optreden als gevolg van problemen bij het winnen, zuiveren, opslaan, transport en distributie van het water. Daarnaast kan extreme droogte ook zorgen voor problemen met het drinkwater. Grondwerkzaamheden zijn de grootste oorzaak voor verstoringen van de drinkwatervoorziening. Met het oog op de energietransitie worden deze in toenemende mate verwacht met een vergrote kans op leidingbreuken als gevolg.

VRHM werkt met Dunea, Oasen en PWN samen in een convenant, hier worden afspraken gemaakt over het voorkomen en bestrijden van drinkwatergerelateerde incidenten. Met het oog op het risico van een verstoring van de drinkwatervoorziening is het van belang dat de zelfredzaamheid van burgers zo groot mogelijk is. Zowel in de risico- als in de crisiscommunicatie moet hier aandacht aan besteed worden. Daarnaast is het belangrijk het gehele netwerk rondom de continuïteit van de drinkwatervoorziening te betrekken in de samenwerking.

Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering

Een van de belangrijkste oorzaken van vervuild oppervlaktewater is het falen van het rioolstelsel. Hiervoor bestaan verscheidene oorzaken, zoals onvoldoende capaciteit van het stelsel bij overvloedige regenval, grote hoeveelheden bluswater, lozing in het riool of het uitvallen van de afvalwaterzuivering. Er zal voornamelijk sprake zijn van ecologisch schade¹⁰, maar het zal niet tot nauwelijks effect hebben op het drinkwater. Investeren in crisiscommunicatie is in het geval van een verstoring van belang om de kans op slachtoffers zo klein mogelijk te houden.

Verstoring telecommunicatie & ICT

Het wegvallen van telecommunicatie en ICT heeft een brede impact op het maatschappelijk functioneren. Voorbeelden hiervan zijn ziekenhuiszorg, vitale infrastructuur, betalingsverkeer en verkeersmanagement. Daarnaast zijn veel calamiteitenorganisaties in toenemende mate afhankelijk van telecommunicatie en ICT¹¹. In Hollands Midden zijn convenanten afgesloten met Dares en Defensie, om te kunnen handelen in geval van uitval. Het is voor de komende periode belangrijk om onder andere aandacht te besteden aan het creëren van bewustwording van dit risico bij zowel de interne organisatie als externe partners, om onderlinge afhankelijkheden ook te kunnen duiden. Omdat er nog onvoldoende kennis is over de gevolgen van een uitval van telecommunicatie & ICT heeft het risico een grillige vorm in het diagram. Het streven is om de komende jaren te investeren op inzichtelijk maken van de waarschijnlijkheid en gevolgen hiervan.

¹⁰ Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland (2017) *Calamiteitenplan*

¹¹ Bron: Instituut Fysieke Veiligheid (2018) *Bestuurlijke netwerkkaart: Telecommunicatie en cybersecurity*

Verstoring afvalverwerking

Verstoringen van dit crisistype worden tot op heden met name (inter)gemeentelijk opgelost. Niet ophalen kan wel degelijk voor problemen zorgen, maar er is voldoende tijd om een alternatieve voorziening te organiseren. Daardoor is dit crisistype weliswaar zeer hinderlijk, maar zal dit voor de veiligheidsregio niet leiden tot een (crisis)situatie waar de regio zich beleidsmatig/capacitair op hoeft voor te bereiden. Een recent voorbeeld bij de verwerking van afval is de zeer grote brand bij afvalverwerker Vliko in Leiderdorp (augustus 2013). Weliswaar zijn maatregelen getroffen, maar de langdurige uitval van deze afvalverwerker heeft voor de afvalverwerking in de veiligheidsregio geen impact gehad.

Verstoring voedselvoorziening

In het Nationaal Veiligheidsprofiel¹² is een voedselschaarste scenario uitgewerkt. Het scenario heeft geen directe knelpunten opgeleverd in het huidige beleid of de huidige capaciteiten. Aansturing bij een dergelijk scenario speelt op Europees of nationaal niveau. Het Ministerie van Economische Zaken beschikt over een crisisdraaiboek voedselvoorziening.

¹² Bron: Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2016). Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016.

4.4 Gebouwde omgeving

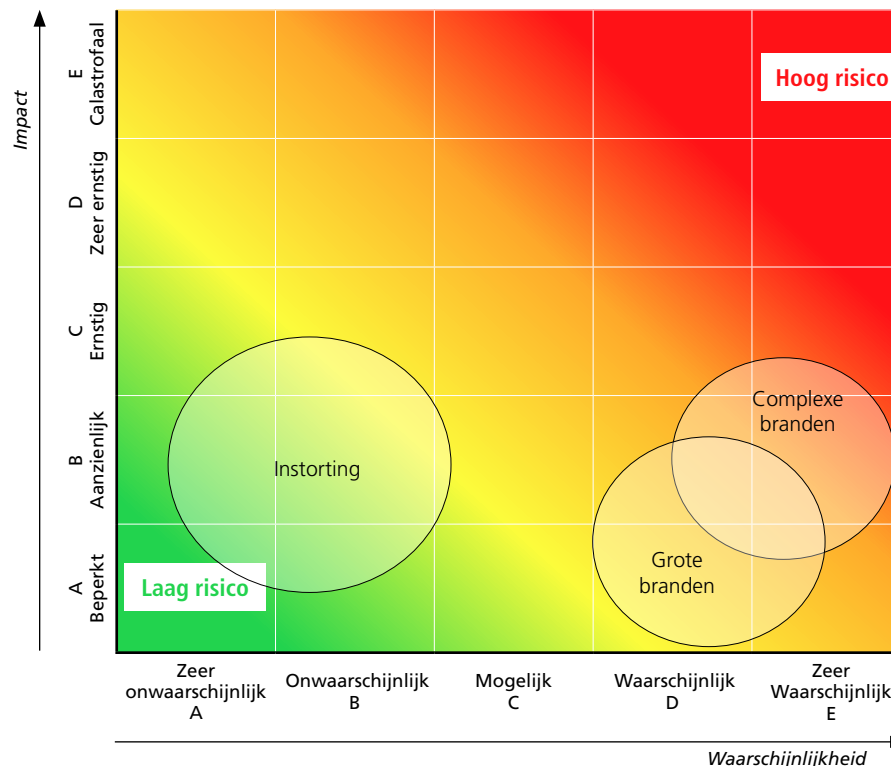
4.4.1 Conclusie

Binnen het thema gebouwde omgeving spelen veel ontwikkelingen die van invloed zijn op de risico's binnen dit thema. Allereerst de Omgevingswet en de rol van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio wordt eerder in het proces betrokken en veiligheid wordt op een andere manier meegenomen in het proces. Actuele ontwikkelingen, zoals toename van (hoog)bouw met diverse gebruiksfuncties, transformatie van objecten, andere gebruikers en complexere gebouwen, vragen om een beter inzicht in de consequenties. Daarom is het nodig om kennis en kunde ten aanzien van onder andere complexe bouwwerken te intensiveren, net zoals de preparatieve voorbereiding hierop.

Daarbij is ook de energietransitie van grote invloed op de gebouwde omgeving, aangezien deze gepaard kunnen gaan met een toenemend brandgevaar. Door nauw in contact te blijven met partners kunnen relevante ontwikkelingen gemonitord worden en is er tijdig aandacht voor nieuwe risico's die kunnen ontstaan.

Een andere belangrijke trend binnen de gebouwde omgeving is langer thuiswonende ouderen en andere verminderd zelfredzamen die zelfstandig wonen. Het is de verwachting dat dit bij brand zal leiden tot een toename van het aantal slachtoffers. Het is belangrijk hierop te anticiperen om dit te voorkomen, bijvoorbeeld aan de hand van het programma Brandveilig Leven. Middels risicocommunicatie en andere maatregelen kan de zelfredzaamheid van deze risicogroep worden vergroot bij incidenten.

4.4.2 Risicodiagram

4.4.3 Algemene bevindingen

Grote branden

Risico's bij grote branden in de regio kunnen voortkomen uit de aard van de bebouwing of te maken hebben met de functie van het gebouw en de aard van de gebruikers. De historische binnensteden van onder andere Leiden, Gouda en Schoonhoven vertonen bijvoorbeeld een ander brandpreventief bouwkundig beeld ten opzichte van recentere bouw. De kans op branduitbreiding is bij historische binnensteden groter.

Complexe branden

Een brand kan complex worden door de eigenschappen van het object zelf, zoals gebruiksfunctie of bouwmaterialen, of door omstandigheden in de omgeving. Bij gebouwen met een bijzonder gebruik (kwetsbare objecten) kan binnen Hollands Midden gedacht worden aan gevangenissen, ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en (andere) gebouwen met een grootschalige publieksfunctie zoals musea. Bij ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en dergelijke komt de kwetsbaarheid voort uit de beperkte mate van zelfredzaamheid van de aanwezigen. Bij gebouwen met een grootschalige publieksfunctie ligt de kwetsbaarheid op het vlak van het grote aantal aanwezige personen, in een voor hen onbekende ruimte, met beperkte uitgangscapaciteit. De technische eigenschappen van een gebouw kunnen het moeilijk maken een brand te blussen (zoals rietenkappen), maar kunnen ook van grote invloed zijn op de omgeving (zoals asbest). Branden die een grote invloed hebben op hun omgeving kunnen maatschappelijke onrust met zich mee kan brengen.

Instorting

Woningen en andere gebouwen in Hollands Midden moeten voldoen aan door de overheid gestelde bouwkundige voorschriften, waarbij kans op instorting minimaal is. Instorting van een bouwwerk kan echter toch ontstaan door: werkzaamheden aan of in de nabijheid van een bouwwerk, een explosie van bijvoorbeeld aardgas, overbelasting door andersoortig gebruik of grondverschuivingen. De laatste tijd zijn er steeds vaker instortingen die te maken hebben met ontwerp-, constructie- en/of bouwfouten.¹³ Klimaatverandering met periodes van droogte en dalend grondwaterpeil heeft invloed op de fundering van oudere panden en kan de kans op instorting vergroten.

¹³ Bron: Onderzoeksraad voor Veiligheid (2018). *Bouwen aan constructieve veiligheid*. Den Haag: OvV

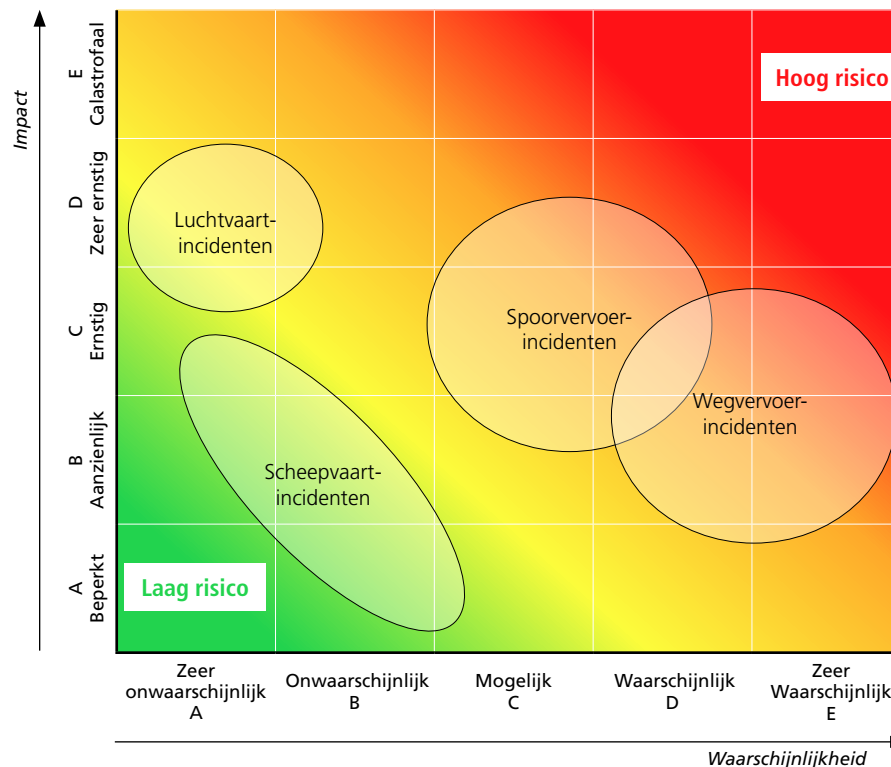
4.5 Mobiliteit & Infrastructuur

4.5.1 Conclusie

Door de centrale ligging van Hollands Midden tussen grote steden zoals Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht vinden veel transportbewegingen plaats door de regio. Door de groei van de economie en de bevolking wordt een sterke toename van files en een toenemende drukte in het OV verwacht. Het is de komende beleidsperiode vooral van belang het gevestigde netwerk te onderhouden en alert te zijn op nieuwe netwerkpartners. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vroegtijdige betrokkenheid bij grote infrastructurele projecten, zoals de RijnlandRoute. En in bredere zin het meerjarenprogramma van Rijkswaterstaat in onze provincie (Samen werken aan een bereikbaar Zuid-Holland: 2020-2030).

4.5.2 Risicodiagram

4.5.3 Algemene bevindingen

Luchtvaartincidenten

In de regio Hollands Midden bevinden zich geen luchthavens. In de omliggende regio's bevinden zich twee luchthavens, Rotterdam The Hague Airport en Schiphol Amsterdam Airport. De gemeenten die binnen de 10 kilometerzone¹⁴ vallen, zijn; Zuidplas, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Hillegom. Hier betreft het een agrarische inrichting met enkele woonkernen. Naast gevaar van luchthavens komen steeds meer drones voor, die ook een luchtvaartincident kunnen veroorzaken. De daadwerkelijke kans op een luchtvaartincident is erg klein, dit is terug te zien in de positionering in het risicodiagram. Bij een incident binnen de 10-km zone steunt VRHM op bijstand van haar buurregio's. Wel dient VRHM rekening te houden met slechte bereikbaarheid door de agrarische inrichting.

Scheepvaartincidenten

Hollands Midden kent een aantal vaarwegen en plassen waar voornamelijk recreatievaart op plaatsvindt. Daarnaast vindt op een aantal vaarwegen ook goederentransport plaats met grote economische belangen, zoals het vrachtverkeer op de Gouwe. De grens met de Veiligheidsregio Zuid/Hollands Zuid kenmerkt zich door de Lek. Incidenten op het water zijn vaak moeilijk te bereiken voor de hulpdiensten, daarom is de inzet van vaartuigen van politie, brandweer, KNRM en Rijkswaterstaat noodzakelijk. Goede communicatie en samenwerking binnen tussen deze actoren is daarom erg belangrijk. Afhankelijk van het soort scheepvaartincident (recreatievaart of goederentransport) kan de impact en waarschijnlijkheid erg variëren, hierdoor is dit risico diagonaal weergegeven in het diagram.

De Lek vormt de grens tussen twee veiligheidsregio's, de hulpverlening bij dergelijke incidenten heeft daarom een bovenregionaal effect¹⁵. Ook samenwerking met omliggende regio's kan dus noodzakelijk zijn.

¹⁴ Bron: Instituut fysieke veiligheid (2011)
Handreiking Crisisbeheersing op luchthavens

¹⁵ Instituut Fysieke Veiligheid (2015).
Handboek incidentbestrijding op het water.

Wegvervoerincidenten

De meeste vervoersbewegingen vinden plaats via auto (snel) wegen, zoals de A4, A12, A20 A44 en N11. Incidenten op deze wegen kunnen leiden tot verkeersproblemen binnen en buiten onze regio. De bereikbaarheid van snelwegen na een incident is veelal slecht, mede door filevorming. Een incident in een tunnel kan de situatie zeer complex maken. De bestrijding van een groot verkeersongeval vergt een multidisciplinaire aanpak, hulpverleners moeten nauw samenwerken met wegbeheerders en andere deskundigen. Het netwerk rondom wegvervoerincidenten lijkt al goed in kaart te zijn gebracht, echter blijft het belangrijk om bewustzijn te creëren van de wederzijdse afhankelijkheid tussen de actoren binnen het netwerk.

Spoorvervoerincidenten

In Hollands Midden bevinden zich diverse spoorlijnen waarover personen worden vervoerd, Leiden Centraal is het drukste station. Er gebeuren relatief weinig incidenten op het spoor. Mochten ze zich wel voordoen dan is het contact tussen VRHM en ProRail momenteel toereikend voor het bewerkstelligen van een gezamenlijke aanpak. Daarnaast loopt het HSL-traject Amsterdam-Antwerpen door Hollands Midden. Incidenten die zich hier plaatsvinden brengen een extra risico met zich mee, omdat het een ondergrondse tunnel betreft¹⁶. Met het oog op mogelijke incidenten op dit traject is het belangrijk om in de samenwerking met bijvoorbeeld ProRail aandacht te blijven besteden aan incidenten in tunnels.

¹⁶ Royal HaskoningDHV (2017).
De *Risicoanalyse HSL Zuid*. Ministerie Milieu & Infrastructuur.

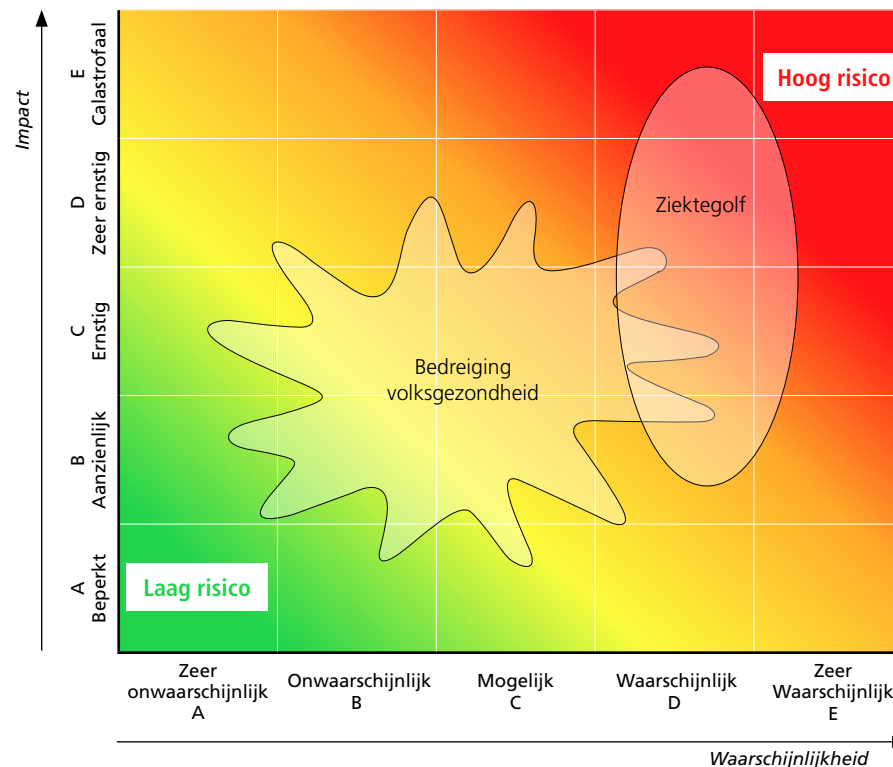
4.6 Gezondheid & Veiligheid

4.6.1 Conclusie

Door bijvoorbeeld klimaatverandering kunnen nieuwe soorten ziektegolven ontstaan, doordat organismen zoals virussen, bacteriën en parasieten zullen toenemen, verspreiden of veranderen van leefomgeving. Daarbij vindt een groot aantal reizigersbewegingen plaats, waardoor ziektes zich snel kunnen verspreiden. Het bestrijden en voorkomen van infectieziekten is een belangrijke taak van de GHOR/GGD en doet dit onder andere door het opsporen van ziektebronnen en contacten en het geven van voorlichting. Het is van belang de huidige goede samenwerking tussen de witte kolom en de andere hulpverleningsdiensten te continueren. Daarbij is het belangrijk dat er ook aandacht is voor de kwetsbaarheden en afhankelijkheden voor de eigen continuïteit van hulpverleningsdiensten.

4.6.2 Risicodiagram

4.6.3 Algemene bevindingen

Bedreiging volksgezondheid

Op regionaal niveau wordt bij dit incidenttype vooral gedacht aan dierziekten die overdraagbaar zijn op mensen, deze worden zoönose genoemd. Bekende voorbeelden hiervan zijn, Q-koorts, vogelgriep en BSE¹⁷. Het gebied van VRHM kenmerkt zich enerzijds door landelijk gebied waar mensen in aanraking komen met de agrarische sector. Anderzijds heeft Hollands Midden relatief dichtbevolkte steden en veel reizigersbewegingen waardoor een virus zich snel verspreiden. Er wordt verwacht dat dit in de toekomst blijft toenemen. Omdat een bedreiging van de volksgezondheid veel verschillende verschijningsvormen kent, is dit risico in het risicodiagram op een grillige wijze weergegeven. VRHM en haar partners moeten vooral aandacht besteden aan het voorlichten van hulpverleners, zodat zij veilig kunnen handelen en zichzelf kunnen beschermen voor besmetting. In de samenwerking met de witte kolom (GHOR/GGD) is dit een belangrijk onderwerp.

Ziektegolf

Zowel een epidemie als een pandemie vallen onder het incidenttype ziektegolf¹⁸. Het ontstaan ervan is zeer onvoorspelbaar, maar komen wel met zekere regelmaat voor. In het risicodiagram is dit weergegeven aan de hand van de langwerpige ovale vorm. De hoge bevolkingsdichtheid en hoeveelheid reisbewegingen resulteren in een groot verspreidingsgevaar binnen de regio. Daarbij heeft een virus niet alleen invloed op de mensen die getroffen worden, maar daarmee ook op de continuïteit van de hulpverlening en andere sectoren zoals energievoorziening en waterschappen. Een ziektegolf beperkt zich echter niet tot de regio grenzen. Bij een ziektegolf worden op basis van landelijke draaiboeken processen opgestart, zoals de aanschaf van vaccins en antivirale middelen. Het is voor de veiligheidsregio belangrijk om binnen haar netwerk aandacht te besteden aan de continuïteit, zodat in geval van een ziektegolf de hulpverlening en partners in vitale voorzieningen werkzaam blijven.

¹⁷ RIVM (2011). *Ziek door Dier*. Geraadpleegd via: www.rivm.nl

¹⁸ GGD GHOR Nederland (2016). *Publieke gezondheid borgen*.

4.7 Publieke veiligheid

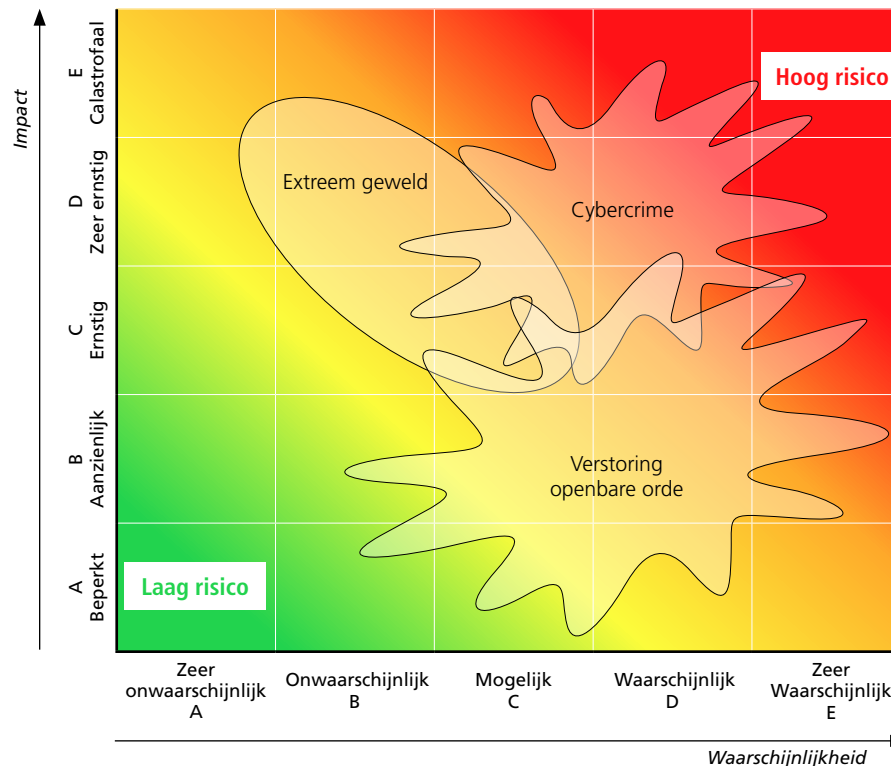

4.7.1 Conclusie

Door de polarisatie van de samenleving is een mondiale trend zichtbaar waarbij bepaalde groepen in de maatschappij of eenlingen moedwillig de maatschappij willen ontwrichten. De komende jaren wordt een toename verwacht van verstoringen van de openbare orde en (extreem) geweld. De politie (in samenwerking met onder andere de AIVD en het OM) is hierbij de belangrijkste partner voor de veiligheidsregio. Het is van belang de samenwerking met de politie te borgen, binnen het gehele werkveld van de veiligheidsregio.

Cybercrime is een relatief nieuw risico voor de veiligheidsregio. Het aantal digitale aanvallen is de laatste jaren toegenomen. Aantasting van de cybersecurity kan leiden tot uitval van vitale infrastructuur en daarmee domino-effecten teweeg brengen die het maatschappelijke leven aantasten. Daarbij veroorzaakt het veel onrust en onzekerheid, aangezien de oorzaak aanpakken lastig is en mogelijke vervolg aanvallen kunnen plaatsvinden. Een cybercrisis kan ook de hulpdiensten treffen waardoor de hulpverlening niet op gang komt. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat VRHM de eigen bedrijfscontinuïteit op het gebied van cyber kan borgen. Door het nieuwe karakter van dit risico moet de veiligheidsregio eerst beter inzicht krijgen in haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden van digitale systemen. Het onderzoeken van nieuwe samenwerkingsverbanden kan ondersteunen in de bestrijding en de gevolgen van cybercrime.

4.7.2 Risicodiagram

4.7.3 Algemene bevindingen

Verstoring openbare orde

Met verstoring van de openbare orde worden grootschalige verstoringen bedoeld, zoals rellen, stakingen, grote vechtpartijen en onrusten in woonwijken. Met name op momenten waarbij grote groepen mensen bijeen zijn, zoals bij evenementen, kan een verstoring van de openbare orde ontstaan. Dit soort incidenten krijgen vaak veel media-aandacht en kunnen bestuurlijke en politieke gevolgen hebben. De verschijningsvormen van verstoring openbare orde zijn erg divers, dit is in het risicodiagram weergegeven met een grillige vorm.

Net als andere regio's zal VRHM rekening moeten houden met maatschappelijke trends als polarisatie en radicalisering en onrust in probleemwijken. Verstoringen van de openbare orde kunnen ook een indirect effect hebben op de continuïteit van vitale voorzieningen. Nauw contact met de politie is voor de aanpak van verstoringen van de openbare orde essentieel.

Extreem geweld

De aanpak van extreem geweld is in essentie een primaire taak van de politie. Indien crisissituaties ontstaan wordt een beroep gedaan op een breder netwerk, bijvoorbeeld samen met de andere hulpverleningsdiensten en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).¹⁹ In Nederland is sinds 2005 het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb) operationeel. Dit systeem is primair gericht op het waarschuwen van vitale bedrijfssectoren en niet op het waarschuwen van burgers. Het ATb zal bij een geval van nood of bedreiging alle benodigde personen en diensten snel kunnen waarschuwen, waardoor deze diensten aanvullende maatregelen kunnen treffen. Het NCTV gebruikt het systeem om bestuurders, politie, hulpdiensten en anderen te informeren over bijvoorbeeld de dreiging van een aanslag en te komen tot adequate maatregelen. Voor de komende jaren is het van belang dat de veiligheidsregio haar netwerk op dit vlak onderhoud, zodat zij bij incidenten snel kan schakelen met de betrokken instanties.

¹⁹ Bron: NCTV (2014). *Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau*.

Cybercrime

Het digitale domein is sterk verweven in de samenleving, onder andere door kantoorautomatisering, procesautomatisering, data opslag, netwerkafhankelijkheid, internet of things en clouddiensten. Deze verwevenheid zorgt ervoor dat cyberaanvallen op veel plaatsen kunnen plaatsvinden en dat de impact van een cyberaanval zich snel door de samenleving kan verspreiden. Cybercrime kan een oorzaak zijn voor tal van risico's, zoals uitval ICT en telecom, saboteren van infrastructuur, etc. Daarbij veroorzaakt het veel onrust en onzekerheid, aangezien de oorzaak aanpakken lastig is en mogelijke vervolg aanvallen kunnen plaatsvinden. Deze onzekerheid met betrekking tot de gevolgen van cybercrime maken het een onvoorspelbaar risico wat in vele vormen kan manifesteren, in het risicodiagram is dit weergegeven met een grillige vorm. Gelet op de prominente aanwezigheid van hightech bedrijven en voorzieningen in onze regio en het intensief gebruik van digitale Proces Controle Systemen (PCS) bij het beheer van de vitale infrastructuur is het redelijk te veronderstellen dat verstoring van de cybersecurity of haar effecten ook in de regio kunnen plaatsvinden.²⁰ Omdat dit een relatief snel ontwikkelend risico is, heeft het hoge prioriteit voor VRHM. Er moet actief geïnvesteerd worden in het opbouwen van een netwerk en het creëren van bewustwording bij zowel de interne organisatie als externe partners. Daardoor kunnen onderlinge afhankelijkheden ook worden geduid. Momenteel bestaat er nog nauwelijks planvorming op het gebied van cybercrime, hier moet de komende beleidsperiode prioriteit aan gegeven worden.

²⁰ Bron: NCTV (2018). *Cybersecuritybeeld Nederland 2018*.

5 Vervolg ontwikkeling risicoprofiel

5.1 Conclusies

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in de veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit omliggende regio's. Om het risicoprofiel op te

kunnen stellen zijn samen met partners, experts en betrokken hulpdiensten een aantal themabijeenkomsten georganiseerd. Voor een gedegen inventarisatie en analyse zijn ook trends en ontwikkelingen beschouwd, die van invloed kunnen zijn op de risico's.

Bovenstaande afbeelding geeft een overzicht van de risico's in Veiligheidsregio Hollands Midden

Klasse (hoog)	Klasse	Klasse	Klasse (laag)
1 Overstromingen	2 Natuurbranden	4 Plagen & dierziekten	9 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering
7 Verstoring elektriciteitsvoorziening	3 Extreme weersomstandigheden	5 Incidenten met gevaarlijke stoffen	13 Scheepvaartincidenten
16 Ziektegolf	10 Verstoring telecommunicatie & ICT	6 Verstoring gasvoorziening	
		8 Verstoring drinkwatervoorziening	
		11 Gebouwbranden & instorting	
		12 Luchtvaartincidenten	
		14 Wegvervoerincidenten	
		15 Spoorvervoerincidenten	
		17 Verstoring openbare orde	

Om effectief de veiligheid te kunnen borgen is investeren op afzonderlijke risico's onvoldoende. Risico's kennen veel samenhang met andere risico's en vragen een integrale aanpak. Door aan te sluiten bij trends en ontwikkelingen en daarin de relatie te leggen met fysieke veiligheid, kunnen nieuwe risico's in een vroegtijdig stadium worden voorkomen en bestaande risico's worden beperkt. Uit het risicoprofiel blijkt dat vier onderwerpen de komende jaren van grote invloed zijn op de risico's.

- Klimaatadaptatie: Klimatologische veranderingen verhogen de kans op extreme weersomstandigheden. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten. De komende jaren is het belangrijk dat de veiligheidsregio de vertaling kan gaan maken van klimaatadaptatie naar de gevolgen voor risico- en crisisbeheersing. en crisisbeheersing. Vervolgens kan samen met gemeenten en andere partners onderzocht worden hoe de impact (schade, slachtoffers en maatschappelijke ontwrichting) hiervan kan worden verkleind. Hiermee heeft de veiligheidsregio in een vroegtijdig stadium invloed op risico's als overstroming, natuurbrand, ziekte-golf en continuïteit.
- Energietransitie: De energietransitie betekent de overgang van stroom uit fossiele brandstoffen zoals gas, kernenergie en steenkolen naar volledig groene energie. Dit heeft een relatie met het benutten van de klimaatverandering. Het doel van de transitie is om een geheel duurzame energievoorziening te hebben in 2050 in Nederland, die dan voor 100% bestaat uit groene energie. Door bijvoorbeeld grondroeringen om de transitie te faciliteren wordt de komende jaren een toename verwacht van stroom- en gasuitval. Daarbij brengen nieuwe energiebronnen nieuwe risico's met zich

mee (bijvoorbeeld buurtbatterijen). En nieuwe risico's vragen nieuwe kennis en kunde. Daarom is het voor de komende jaren belangrijk om kennis en kunde te ontwikkelen om gesprekspartner te blijven binnen dit thema. Hiermee heeft de veiligheidsregio tijdig invloed op risico's als branden in gebouwen, continuïteit van vitale voorzieningen en gevaarlijke stoffen.

- Cybersecurity: Cybercrime is een relatief nieuw risico voor de veiligheidsregio. Dit kan een oorzaak zijn voor een groot aantal andere risico's. Het aantal digitale aanvallen is de laatste jaren toegenomen. De afhankelijkheid van digitale systemen neemt alsmaar toe. Ook de veiligheidsregio is met steeds meer organisaties en hun systemen verbonden. Uitval van digitale systemen, bijvoorbeeld door een moedwillige aanval of onvoldoende beveiliging, veroorzaakt veel onrust en heeft direct invloed op de kwaliteit van de hulpverlening. Door het nieuwe karakter van dit risico is het van belang dat de veiligheidsregio beter inzicht krijgt in haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden van digitale systemen. Daarbij is het van belang goed te onderzoeken wat de gevolgen kunnen zijn van cybercrime en wat de veiligheidsregio hierin kan betekenen. Verder moeten nieuwe samenwerkingsverbanden worden onderzocht die kunnen ondersteunen in de bestrijding van de gevolgen van cybercrime.

- Continuïteit: We kennen een steeds groter wordende afhankelijkheid van (vitale) infrastructuur zoals ICT-systemen, communicatiemiddelen, elektriciteit en andere technische voorzieningen. Het goed functioneren van deze systemen is voorwaardelijk om de continuïteit van de maatschappij in het algemeen, maar ook die van hulpverleningsdiensten te kunnen garanderen. De mate waarin de continuïteit vanuit de hulpdiensten is geborgd, is onder te verdelen in twee belangrijke factoren: technisch (uitval van materieel en middelen) en gezondheid (uitval personeel).

Het is belangrijk dat de veiligheidsregio enerzijds investeert in het inzichtelijk krijgen van haar eigen kwetsbaarheden en afhankelijkheden, die van invloed kunnen zijn op haar eigen bedrijfscontinuïteit. Hierdoor kunnen de hulpverleningsdiensten van de veiligheidsregio bij uitval adequaat blijven optreden.

Anderzijds is het belangrijk om ook te investeren op de continuïteit van vitale voorzieningen. Hierbij is het belangrijk om meer bewustwording te creëren bij zowel de interne organisatie als externe partners, om onderlinge afhankelijkheden ook te kunnen duiden.

5.2 Ontwikkelopgave

Risico's laten zich niet exact vaststellen. Zeker niet in een vierjaarlijks proces. De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de "beleving" van risico's is aan continue verandering onderhevig. Daarnaast heeft ook deze regio te maken aan een veelheid en verscheidenheid van risico's. Bekende risico's en (nog) onbekende risico's. Dit dwingt ons om continu onderbouwde keuzes te maken. We kunnen simpelweg niet

alle risico's beheersen. Voor de komende beleidsperiode wordt daarom geadviseerd om:

- Dit risicoprofiel te gebruiken als input voor het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio.
- Dit risicoprofiel te positioneren als instrument om risicogericht werken in de organisatie verder vorm te geven. Hiervoor kan per risico worden aangegeven welke maatregelen, zowel op het gebied van risicobeheersing als crisisbeheersing, ingezet worden.
- Dit risicoprofiel jaarlijks tegen het licht te houden en te scannen op actuele ontwikkelingen (en gerealiseerde maatregelen), zodanig dat een dynamisch risicoprofiel ontstaat. Dit kan concreet door risico's en de (voor) genomen risico- en crisisbeheersingsmaatregelen jaarlijks samen met onze partners te (her)prioriteren. Hierbij spelen meerdere invalshoeken een rol, waaronder plaats in het risicodiagram maar ook landelijke beleidsdoelstellingen en bestuurlijke prioriteiten. De uitkomst van de prioriteitstelling te gebruiken als inhoudelijke input voor de jaarplancycclus van de organisatie. Op deze manier worden centrale thema's benoemd die dat jaar uitgewerkt kunnen worden in onder andere capaciteitanalyses, oefenplanningen en risicocommunicatie.
- Dit risicoprofiel gebruiken voor de doorontwikkeling van VRHM naar een netwerkorganisatie. VRHM wil de gezaghebbende duider van risico's zijn die kunnen leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Dit betekent dat VRHM inzicht en overzicht heeft in risico's, én hierbij de verbinding kan maken met risico- en crisisbeheersing. Hierbij heeft VRHM inzicht in haar positie in de netwerken die horen bij de verschillende risico's, de bijbehorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden, en de aanpak die hierbij past.

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Samen sterk voor meer veiligheid!

In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

